

Corriere della Sera

24.01.2016

Uniuni civile

Cultura contemporană nu se uită întotdeauna la nevoile profunde ale eului pentru a putea surprinde toată încărcătura infinită a exigențelor umane constitutive și deci, adesea, oferă răspunsuri parțiale și, în consecință, inadecvate

DREPTURI TRADIȚIONALE ȘI VALORI FUNDAMENTALE

De Julián Carrón*

Dragă domnule director, după luni de zile de discuții pe tema uniunilor civile, proiectul de lege Cirinnà reușește să ajungă în Parlament dezlănțuind o nouă manifestație de stradă, chiar două, una pentru și una împotriva. Cei care susțin proiectul cer recunoașterea noilor drepturi; cei care se opun o fac ca să apere drepturile tradiționale.

Care e motivul cruzimii disputei actuale? O parte a opiniei publice revendică aceste noi drepturi ca pe o cucerire a civilizației, o altă parte le consideră un atentat la valorile care au fondat civilizația occidentală. Drept pentru care în jurul lor se produc sciziuni sociale și conflicte politice care par iremediabile. De ce atâta fascinație și atâta aversiune?

Să ne întrebăm unde își au originea așa zisele noi drepturi. Fiecare dintre ele, își are rădăcinile, în ultimă instanță, în exigențe profund umane: nevoia de a iubi și de a fi iubit, dorința de a fi tați și mame, frica de suferință și de moarte, căutarea propriei identități. Iată care e motivul atractivității lor și a înmulțirii lor, cu așteptarea secretă ca ordinul juridic să poată rezolva drama vieții și să garanteze «prin lege» o împlinire a nevoilor infinite ale fiecărei inimi.

Propunerea Cirinnà ia naștere în acest context, cu intenția de a răspunde dorinței de împlinire afectivă între persoane de același sex care se unesc între ele, configurând noi formațiuni sociale și reclamând recunoașterea acestor uniuni. Cu tot respectul cuvenit față de dezbateră juridică, aici consider important să subliniez că în discuție e mereu omul și împlinirea sa. În spatele oricărei tentative umane se află un strigăt de împlinire. Dar această tentativă, oricât de sinceră ar fi, e în stare să răspundă?

Cultura contemporană, din care facem parte cu toții, nu se uită întotdeauna la nevoile profunde ale eului pentru a putea surprinde toată încărcătura infinită a exigențelor umane constitutive; și deci, adesea, oferă răspunsuri parțiale și, în concluzie, inadecvate. Dar dorința umană se lasă realmente comprimată așa de ușor? Cum ne-a învățat Cesare Pavese, «ceea ce caută un om în plăceri e un infinit, și nimeni nu ar renunța vreodată la speranța că ar putea atinge această infinitate». Picătura nu va reuși niciodată să umple paharul vieții. Un astfel de exemplu e mărturia – de care am aflat recent – a unui homosexual, care lucrează în modă, are o meserie foarte frumoasă și o relație cu un partener. Unui cuplu de prieteni pe care îi întâlnește din întâmplare le mărturisește că nu e fericit și le spune: «E ca și cum mi-ar lipsi ceva, e ca și cum mi-aș trăi viața pornind de la o reacție, de la o defensivă. Asta mă face să fiu neliniștit».

Neliniștit, ca toți. Cu toții tindem mereu să reducem dorința noastră la o imagine creată de noi înșine, fiindcă astfel credem că avem soluția la îndemână. Însă omul real nu se va mulțumi

niciodată. Ba dimpotrivă, prețul de plătit e foarte mare: sufocarea în spatele gratiilor închisorii pe care ne-am construit-o noi. Nemulțumirea poate fi vindecată prin aprobarea unei legi? Mulți cred că da. Asta explică lupta înverșunată pentru aprobarea ei. Pe de altă parte, cei care consideră că asta ar amenința bazele societății se opun deseori cu aceeași înverșunare, fără să reușească să provoace oricât de puțin, ba dimpotrivă, alimentează poziția pe care o combat.

«Cine ne va elibera de această situație mortală?», se întreba deja atunci sfântul Paul. Doar o întâlnire vie care scoate în evidență umanitatea omului și care îi redă suflul original îl va putea elibera de dictatura dorințelor sale reduse, făcând să se nască în el dorința unei alte forme de viață; doar o astfel de întâlnire poate constitui un răspuns adecvat la reducățiile pe care totuși le vedem, un răspuns plin de respect față de libertatea celui alt. La fel ca relația de prietenie pe care acel cuplu i-a oferit-o prietenului homosexual, care l-a făcut să zică: «Ar fi frumos să trăiesc munca și relațiile așa cum le trăiești tu și soția ta. Sunteți speciali într-un fel normal. E frumos să stau de vorbă cu voi». Și apoi a întrebat: «Cum faceți să trăiești așa?».

E o documentare a ceea ce don Giussani ne-a amintit mereu: «Într-o societate ca aceasta, nu se poate crea nimic nou decât cu propria viață: nu există nici structură, nici organizație sau acțiuni care să țină. Doar o viață diferită și nouă poate revoluționa structuri, acțiuni, relații, în sfârșit, totul». Aceeași viață care a provocat setea femeii din Samaria și pe care cei cinci soți nu o stinseseră.

Oare nu e asta ceea ce se așteaptă cu toții de la noi, creștinii? «Ceea ce lipsește nu e atât repetarea verbală sau culturală a vestirii. Omul de azi așteaptă, poate inconștient, experiența întâlnirii cu oameni pentru care faptul lui Cristos e o realitate atât de prezentă încât viața lor e schimbată. Un impact uman e ceea ce poate zgudui omul de azi: un eveniment care să fie ecou al evenimentului inițial, atunci când Isus își ridică privirea și spuse: „Zaheu, coboară imediat, vin la tine acasă”» (don Giussani). Ni se arată aici metoda prin care creștinismul s-a întâmplat și prin care se întâmplă mereu. Cu alte cuvinte, Cristos nu e un ornament pentru o soluție de căutat în altă parte, ci chiar cheia soluției. Doar Cristos, ca eveniment prezent în viața oamenilor, e capabil să elibereze omul de reducăția sa și să îl facă să dorească și să trăiască acea plinătate pentru care a fost creat. «Ar fi frumos să trăiesc munca și relațiile așa cum le trăiești tu și soția ta».

Fără o astfel de experiență de eliberare, orice răspuns așa zis „concret” va fi mereu insuficient. Fiecare dintre noi are probe directe în viața sa.

Care e, așadar, adevărata contribuție pe care fiecare dintre noi, creștinii, e chemat să o aducă dezbaterii în curs, în fidelitatea față de tradiția Bisericii și învățăturile sale, care nu se pun în discuție? «Noi știm că cel mai bun răspuns la conflictualitatea ființei umane a celebrului homo homini lupus al lui Thomas Hobbes este „Ecce homo”-ul lui Isus care nu acuză, ci întâmpină cu dragoste și, plătind personal, salvează». De la această certitudine mărturisită de papa Francisc putem pleca în raport cu oricine, pentru a «construi împreună cu ceilalți societatea civilă» (Florența, 10 noiembrie 2015), oferind – până unde se poate – contribuția noastră pentru a îmbunătăți lucrurile, în vederea binelui tuturor.

*Președinte al Fraternității Comunione e Liberazione